

Projekt

z dnia 29 stycznia 2025 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY POWIATU ŁUKOWSKIEGO

z dnia 6 lutego 2025 r.

w sprawie procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następczych przez Radę Powiatu Łukowskiego.

Na podstawie art. 33 w związku z art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928) w związku z art. 8 ust. 2 pkt 1 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107, poz. 1907) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Niniejsza uchwała ustala i stanowi procedurę przyjmowania zewnętrznych zgłoszeń naruszeń prawa oraz podejmowania działań następczych, zwaną dalej „procedurą”, przez Radę Powiatu Łukowskiego jako organ publiczny, zwaną dalej „radą”, w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów, zwanej dalej „ustawą”.

2. Procedura dotyczy osób fizycznych, zwanych dalej „sygnalistami”, które dokonują wobec rady zgłoszenia zewnętrznego w kontekście związanym z pracą, niezależnie od stosunku prawnego stanowiącego podstawę jej świadczenia (art. 4 ustawy), w szczególności obecnych, byłych lub niedoszłych pracowników, stażystów, zleceniobiorców, wykonawców zamówień itd.

3. Odrębnymi aktami ustala się procedury przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następczych przez Starostwo Powiatowe w Łukowie, zwane dalej „starostwem”, i inne jednostki organizacyjne Powiatu Łukowskiego, zwane dalej odpowiednio „jednostkami” lub „powiatem”.

§ 2. 1. Procedura ma na celu wprowadzenie przejrzystych zasad ujawniania przypadków nieprawidłowości, podejmowania stosownych działań naprawczych w związku z zaistniałymi naruszeniami oraz ochronę sygnalisty.

2. Niektóre przepisy ustawy procedura powtarza dla lepszego osiągnięcia celu. Ilekroć procedura powiela nieaktualne brzmienie ustawy, do czasu aktualizacji procedury, przed postanowieniami procedury pierwszeństwo mają przepisy ustawy.

3. Ochronie przewidzianej w procedurze sygnalista podlega od chwili dokonania zgłoszenia zewnętrznego, pod warunkiem, że miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia zewnętrznego jest prawdziwa w momencie jego dokonania i stanowi informację o naruszeniu prawa (art. 6 ustawy).

4. Ochronie przewidzianej w procedurze nie podlega sygnalista, który świadomie dokonuje zgłoszenia zewnętrznego w złej wierze, tj. wiedząc, że do naruszenia nie doszło (art. 57 ustawy – przestępstwo zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności do lat 2).

5. Sygnalista w każdym przypadku może, bez uprzedniego dokonania zgłoszenia wewnętrznego w starostwie lub jednostce organizacyjnej powiatu, dokonać zgłoszenia zewnętrznego do Rzecznika Praw Obywatelskich albo rady lub zarządu powiatu. Zgłoszenie zewnętrzne dokonane z pominięciem zgłoszenia wewnętrznego nie skutkuje pozbawieniem sygnalisty ochrony gwarantowanej przepisami ustawy.

6. Wszystkie zrozumiałe i łatwo dostępne informacje na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych wraz z odesłaniem do stron internetowych organów publicznych przyjmujących takie zgłoszenia, zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Łukowie w zakładce „Ochrona sygnalistów - zgłoszenia zewnętrzne” pod adresem <https://splukow.bip.e-zeto.eu/>

Sprawdzono
pod względem
formalno-prawnym.

Radca Prawny
Marzena Bielecka
LB/B/141

7. Każdemu, kto rozważa dokonanie zgłoszenia wewnętrznego lub zewnętrznego, zapewnia się w razie potrzeby nieodpłatną pomoc prawną lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, przy zachowaniu zasad pełnej poufności tożsamości takiej osoby, w punktach powiatu określonych pod adresem <https://powiatlukowski.pl/nieodplatna-pomoc-prawna/> lub takich samych punktach innych powiatów określonych pod adresem <https://www.gov.pl/web/nieodplatna-pomoc>

§ 3. Ilekroć w procedurze bez bliższego określenia jest mowa o:

- 1) działaniu następczym – rozumie się przez to ocenę prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu zewnętrznym oraz przeciwdziałanie naruszeniu prawa, w szczególności przez postępowanie wyjaśniające, wszczęcie kontroli lub innego postępowania uregulowanego powszechnie obowiązującym prawem, odzyskiwanie środków finansowych lub zamknięcie procedury;
- 2) działaniu odwetowym – rozumie się przez to bezpośrednie lub pośrednie działanie lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem zewnętrznym i które narusza lub może naruszyć prawa sygnalisty albo wyrządza lub może wyrządzić mu nieuzasadnioną szkodę, w tym także bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście;
- 3) informacji o naruszeniu prawa – rozumie się przez to informację, w tym uzasadnione podejrzenie dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w powiecie, w radzie powiatu albo starostwie lub jednostce organizacyjnej powiatu lub informację dotyczącą próby ukrycia takiego naruszenia prawa;
- 4) informacji zwrotnej – rozumie się przez to przekazanie sygnaliście informacji na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- 5) kontekście związanym z pracą – rozumie się przez to przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych;
- 6) osobie, której dotyczy zgłoszenie – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, wskazaną w zgłoszeniu zewnętrznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, lub jako osoba, z którą osoba, która dopuściła się naruszenia prawa, jest powiązana;
- 7) osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia – rozumie się przez to osobę fizyczną, która pomaga sygnaliście w zgłoszeniu zewnętrznym w kontekście związanym z pracą i której pomoc nie powinna zostać ujawniona;
- 8) osobie powiązanej z sygnalistą – rozumie się przez to osobę fizyczną, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub osobę najbliższą sygnalisty (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu);
- 9) zgłoszeniu zewnętrznym – rozumie się przez to przekazanie radzie informacji o naruszeniu prawa zgodnie z niniejszą procedurą.

§ 4. Przedmiotem zgłoszenia zewnętrznego mogą być działania lub zaniechania niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa dotyczące:

- 1) korupcji;
- 2) zamówień publicznych;
- 3) usług, produktów i rynków finansowych;
- 4) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 5) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
- 6) bezpieczeństwa transportu;
- 7) ochrony środowiska;
- 8) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
- 9) bezpieczeństwa żywności i pasz;
- 10) zdrowia i dobrostanu zwierząt;

Sprawdzono
pod względem
formalno-prawnym

Radca Prawny
Marzena Bielecka
LB/B/141

- 11) zdrowia publicznego;
- 12) ochrony konsumentów;
- 13) ochrony prywatności i danych osobowych;
- 14) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
- 15) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
- 16) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
- 17) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1–16; — z wyłączeniem innych dziedzin.

§ 5. 1. Do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, włączając w to weryfikację zgłoszenia zewnętrznego i dalszą komunikację z sygnalistą, w tym występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie sygnaliście informacji zwrotnej, w imieniu rady, upoważnia się Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, zwaną dalej „komisją”.

2. Członkowie komisji, przed objęciem zadań określonych w ust. 1, pisemnie zobowiązują się do bezstronności w rozpatrywaniu zgłoszeń oraz zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskali w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń zewnętrznych (w tym ochrony poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu), oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku mandatu radnego (art. 43 ustawy).

3. W przypadku, gdy zgłoszenie zewnętrzne dotyczy członka komisji, podlega on wyłączeniu z czynności w tej sprawie. W razie wyłączenia większości członków (utrata kworum) komisji sygnalisty, rada upoważni lub powoła inną komisję; przepisy o komisji stosuje się odpowiednio.

4. Obsługę komisji prowadzi komórka organizacyjna starostwa obsługująca komisje rady, zgodnie ze statutem powiatu i regulaminem organizacyjnym starostwa

5. Rada upoważnia komórkę określoną w ust. 4 do przekazywania zainteresowanym osobom informacji na temat niniejszej procedury.

§ 6. 1. Zgłoszenia zewnętrzne od sygnalistów przyjmowane są następującymi kanałami:

1) pisemnie:

a) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sygnalista-rada@starostwolukow.pl,

b) papierowo w zamkniętej kopercie opatrzonej napisem „zgłoszenie zewnętrzne do Rady Powiatu Łukowskiego – nie otwierać”;

2) ustnie – osobiście lub telefonicznie do komisji w czasie jej posiedzenia, jeżeli jej warunki pozwalają w danym momencie na przyjęcie zgłoszenia i objęcie ochroną.

2. Na wniosek sygnalisty zgłoszenie zewnętrzne ustne może być dokonane także podczas umówionego spotkania z udziałem uzgodnionych co najmniej 2 członków komisji, zorganizowanego w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego wniosku. Z przyjęcia zgłoszenia sporządza się protokół. Sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia takiego protokołu.

3. Nagrywanie zgłoszenia ustnego wymaga udokumentowanej zgody sygnalisty.

4. Osobę dokonującą zgłoszenia zewnętrznego według niniejszej procedury zachęca się:

1) używać słów takich jak zgłoszenie do Rady, jednoznacznie wskazujących niniejszą procedurę;

2) unikać słów stwarzających wątpliwości w odróżnianiu zaadresowania zgłoszenia do właściwego organu powiatu (rady lub zarządu), procedury zewnętrznej od wewnętrznej (§ 2 ust. 5) albo innych środków (skargi, wnioski w rozumieniu art. 241 Kodeksu postępowania administracyjnego, petycje itp.).

5. W celu rzetelnej weryfikacji zgłoszenia oraz skutecznego podjęcia działania następczego zgłoszenie musi zawierać co najmniej (art. 6 ustawy):

Sprawdzono
pod względem
formalno-prawnym

Radca Prawny
Marta Bielecka
3/8/2023

- 1) dane osobowe sygnalisty oraz osoby której dotyczy zgłoszenie, z zastrzeżeniem ust. 7 pkt 1;
- 2) adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej (adres do kontaktu) sygnalisty;
- 3) możliwie dokładny opis przedmiotu naruszenia (stan faktyczny, który budzi wątpliwości sygnalisty), w tym kiedy, gdzie, kto i w jaki sposób naruszył lub zamierza naruszyć prawo;
- 4) opis kontekstu związanego z pracą, który umożliwił dostrzeżenie zgłoszonego naruszenia;
- 5) wskazanie uzasadnionych podstaw, które umożliwiły stwierdzenie, że informacja o naruszeniu prawa jest prawdziwa; w miarę możliwości do zgłoszenia powinny być dołączone dowody potwierdzające fakty w nim wskazane.

6. W terminie 7 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego przewodniczący lub zastępca przewodniczącego komisji przekazuje sygnaliście potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia, chyba że sygnalista wystąpił wyraźnie z odmiennym wnioskiem w tym zakresie lub istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty.

7. W przypadku zgłoszeń zewnętrznych dokonanych niezgodnie z ust. 1–5:

- 1) zgłoszenie anonimowe (art. 7 ustawy) — nie podlega rozpoznaniu, informacji zwrotnej ani innym działaniom następczym w ramach niniejszej procedury;
- 2) zgłoszenie dokonane na inny adres starostwa do doręczeń elektronicznych ADE, na skrzynkę starostwa w elektronicznej platformie usług administracji publicznej ePUAP lub inną służbową skrzynkę e-mail starostwa – jest skuteczne pod warunkiem otrzymania zgłoszenia przez komisję sygnalisty; nieskuteczne są w szczególności media społecznościowe, komunikatory, SMS itp.;
- 3) osoba nieupoważniona, niebędąca członkiem komisji sygnalisty, która otrzymała zgłoszenie, zobowiązana jest do:
 - a) zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskała (w tym ochrony poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu),
 - b) niezwłocznego przekazania zgłoszenia zewnętrznego właściwemu organowi, bez wprowadzania zmian w tym zgłoszeniu;
- 4) w przypadku zgłoszenia zewnętrznego ustnego, które zagraża osobom objętym ochroną (np. z powodu transmisji), niezwłocznie poucza się sygnalistę o możliwości przerwania dokonywania zgłoszenia tym kanałem, proponując kanały standardowe z ust. 1.

§ 7. 1. Komisja przyjęte zgłoszenie zewnętrzne wstępnie weryfikuje, sprawdzając, czy spełnia warunki określone w niniejszej procedurze (kontekst związany z pracą, przedmiot, naruszenie itd.). W razie konieczności uzupełnienia lub wyjaśnienia zawartych w zgłoszeniu zewnętrznym informacji, komisja kontaktuje się z sygnalistą, o ile jest to możliwe.

2. Jeżeli wstępna weryfikacja wykaże, że zgłoszenie nie dotyczy naruszenia prawa, komisja poinformuje osobę dokonującą zgłoszenie o odstąpieniu od jego rozpatrywania oraz przyczynie odstąpienia. Komisja może w takim przypadku przekazać informację o trybie przewidzianym w przepisach odrębnych do rozpoznania zgłoszenia.

3. Komisja poinformuje sygnalistę o przekazaniu zgłoszenia do innego organu publicznego, jeżeli wstępna weryfikacja wykaże, że zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania rady.

4. Komisja może odstąpić od rozpatrzenia zgłoszenia będącego przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia przez tego samego lub innego sygnalistę, jeśli nie zawarto istotnych nowych informacji na temat naruszeń w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem. Komisja informuje sygnalistę o pozostawieniu zgłoszenia zewnętrznego bez rozpoznania, podając przyczyny, a w razie kolejnych zgłoszeń zewnętrznych dotyczących tego samego przedmiotu, pozostawia je bez rozpoznania i nie informuje o tym sygnalisty.

5. Jeżeli zgłoszenie zewnętrzne spełnia warunki, ale jego treść wymaga wszczęcia postępowania wyjaśniającego, komisja podejmuje czynności mające na celu wyjaśnienie wszystkich okoliczności zawartych w zgłoszeniu.

Sprawdzono
pod względem
formalno-prawnym.

Radca Prawny
Marzena Bielecka
CB/B/141

6. Gdy zajdzie taka potrzeba, komisja może wezwać każdą osobę wykonującą pracę dla starostwa lub jednostki organizacyjnej powiatu, celem złożenia wyjaśnień. Osoby wezwane są obowiązane do stawienia się, przedstawienia wszystkich informacji oraz okazania dokumentów, będących w ich dyspozycji, które umożliwić mogą ustalenie okoliczności naruszenia wskazanego w zgłoszeniu zewnętrznym.

7. Komisja może także zwrócić się o pomoc lub opinię do przedstawicieli komórek organizacyjnych starostwa lub jednostek organizacyjnych powiatu, o ile wiedza i doświadczenie takich osób są niezbędne do wyjaśnienia wszystkich okoliczności naruszenia zawartego w zgłoszeniu zewnętrznym.

8. Po wyjaśnieniu całokształtu okoliczności zawartych w zgłoszeniu zewnętrznym, komisja przedkłada radzie projekt uchwały rady, decydującej co do zasadności zgłoszenia oraz zaleceń co do podjęcia ewentualnych działań następczych albo powódzie ich braku, pozwalający radzie przekazać sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczającym co do zasady 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego (art. 41 ustawy), chyba że sygnalista nie podał adresu do kontaktu. To samo dotyczy ostatecznego wyniku postępowań wyjaśniających wszczętych na skutek zgłoszenia zewnętrznego.

9. Rada zobowiązana jest podjąć, z zachowaniem należytej staranności, działania następcze, adekwatnie do danego naruszenia, z poszanowaniem bezstronności i poufności (§ 5 ust. 2), co nie wyklucza przekazania zgłoszenia według właściwości ani uruchomienia innego trybu, np. własnego zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, przekazania informacji o konieczności wznowienia lub stwierdzenia nieważności postępowania administracyjnego z urzędu itp.

§ 8. 1. Sygnalista oraz osoba pomagająca mu w dokonaniu zgłoszenia lub powiązana z sygnalistą, w szczególności lub go zatrudniająca, podlegają ochronie (art. 11–21, art. 55 ustawy) poprzez:

- 1) ochronę ich tożsamości, chyba że na jej ujawnienie wyraźnie się zgodzili;
- 2) bezstronność i zobowiązanie do poufności osób podejmujących działania następcze (w tym rozpatrujących), także po ustaniu mandatu radnego lub innego, stosunku prawnego, dzięki któremu poznały zgłoszenie i zgłaszającego;
- 3) bezpieczeństwo dostępu do dokumentacji zgłoszeń;
- 4) zakaz podejmowania wobec nich działań odwetowych oraz prób lub groźby ich zastosowania.

2. Na żądanie sygnalisty przewodniczący rady wyda, w terminie miesiąca od jego otrzymania, zaświadczenie potwierdzające, że sygnalista podlega ochronie przed działaniami odwetowymi (art. 38 ustawy).

§ 9. 1. Każde zgłoszenie zewnętrzne podlega rejestracji, przez komórkę Starostwa powiatowego wymienioną w § 5 ust. 4 nadającą im znak sprawy do czynności kancelaryjnych.

2. Rejestr zgłoszeń zewnętrznych zawiera (art. 46 ust. 3 ustawy):

- 1) numer zgłoszenia;
- 2) przedmiot naruszenia prawa;
- 3) dane osobowe sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie, niezbędne do identyfikacji tych osób;
- 4) datę dokonania zgłoszenia;
- 5) informację o podjętych działaniach następczych;
- 6) informację o wydaniu zaświadczenia (art. 38 ustawy);
- 7) datę zakończenia sprawy;
- 8) informacje o niepodejmowaniu dalszych działań;
- 9) szacunkową szkodę majątkową, jeżeli została stwierdzona, oraz kwoty odzyskane w wyniku postępowań dotyczących naruszeń prawa będących przedmiotem zgłoszenia – o ile rada posiada te dane.

3. Informacje dotyczące zgłoszenia są przechowywane w rejestrze zgłoszeń zewnętrznych przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze, lub po zakończeniu innych postępowań zainicjowanych tymi działaniami.

4. Komisja sporządza i przekazuje radzie do zatwierdzenia przez radę projekt zbiorczej informacji o zgłoszeniach zewnętrznych oraz o podjętych w związku z tymi zgłoszeniami działaniach następczych, w terminie umożliwiającym wysyłkę do 31 marca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy. Przepis § 5 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Sprawdzono
pocztą w załączeniu

Radca Prawny
Marzena Bielońska

5. Za adekwatność i skuteczność funkcjonowania procedury odpowiada rada.

6. Ocenę adekwatności i skuteczności procedury dokonuje komisja nie rzadziej niż raz na 3 lata, o czym informuje radę.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

KIEROWNIK
BIURO RADY POWIATU

Marcin Dmczak

Sprawdzono
pod względem
formalno-prawnym.

Radca Prawny

Marzena Bielecka
LB/B/141

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Powiatu Łukowskiego w sprawie procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następczych

Ustawa o ochronie sygnalistów z dnia 24 czerwca 2024 r. miała na celu implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz. Urz. UE L 305 z 26.11.2019, str. 17, z późn. zm.).

Ww. ustawa wymaga przyjęcia regulacji prawnych związanych ze zgłaszaniem naruszeń, w tym dotyczących ochrony sygnalistów oraz trybu zgłaszania naruszeń i podejmowania działań następczych przez podmioty prawne oraz organy publiczne.

W dniu 25 grudnia 2024 r. zaczął obowiązywać Rozdział 4 tej ustawy, który w art. 33 wskazuje, że „Organ publiczny ustala procedurę przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następczych, która określa w szczególności tryb postępowania z informacjami o naruszeniach prawa zgłoszonymi anonimowo, zwaną dalej "procedurą zgłoszeń zewnętrznych"”

W rozumieniu ustawy organem publicznym są m.in. organy jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym w art. 8 pokazuje, że organami powiatu są zarząd powiatu i rada powiatu.

Z powyższych przepisów wynika, że podjęcie przez Radę Powiatu Łukowskiego uchwały w sprawie procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następczych jest uzasadnione.